

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตยของ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร*
FACTORS AFFECTING THE SUCCESS OF NETWORKING OF DEMOCRATIC
YOUTH OF THE SECRETARIAT OF THE HOUSE OF REPRESENTATIVES

ปันทอร์ อิศรปัญญากุล, เอกลักษณ์ ไชยภูมิ

Pantorn Issarapanyakul, Akekalak Chaiyapumee

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kasetsart University

Corresponding Author E-mail: pantorn.i@ku.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตยฯ และ 3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตยฯ โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่าง คือ ยุวชนประชาธิปไตยรุ่นปี 2565 – 2567 จำนวน 217 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ยุวชนประชาธิปไตยที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และรุ่นปีที่ฝึกอบรมที่แตกต่างกัน มีภาพรวมความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายที่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ยุวชนประชาธิปไตยที่มีเพศแตกต่างกัน มีความสำเร็จระยะสั้นที่แตกต่างกัน และยุวชนประชาธิปไตยที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรุ่นปีที่ฝึกอบรมแตกต่างกัน มีความสำเร็จระยะยาวที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านความร่วมมือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านระบบสารสนเทศ ด้านภาวะผู้นำ ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ และด้านการสร้างความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับภาพรวมความสำเร็จ ความสำเร็จระยะสั้น และความสำเร็จระยะยาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในขณะที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพรวมความสำเร็จ และความสำเร็จระยะสั้น

* Received February 28, 2025; Revised April 2, 2025; Accepted April 8, 2025

มี 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ และด้านการสร้างความสัมพันธ์ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จระยะยาว มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ และด้านความร่วมมือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
คำสำคัญ: ความสำเร็จในการสร้างเครือข่าย; ยุวชนประชาธิปไตย; สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study the opinions on the factors affecting the success of networking of Democratic Youth of the Secretariat of the House of Representatives, categorized by personal factors; 2. To study factors related to the success of networking of the Democratic Youth; 3. To study factors affecting the success of networking of Democratic Youth. The sample group consisted of 217 Democratic Youth participants from 2022 to 2024. The statistics used for data analysis included one-way analysis of variance, Pearson's correlation coefficient test, and multiple regression analysis. Significance was set at 0.05.

The research results found that Democratic youth with different personal factors, including gender, age, and year-groups, by overall, had different networking successes. When considering each aspect, it was found that democratic youth of different genders had different short-term networking success. Democratic youth with different personal factors, including age, education level, and year-groups, had different long-term networking success, with statistically significant level at 0.05. Furthermore, Cooperation factors, management factors, information systems factors, leadership factors, policy and strategy factors, and relationship factors were related to overall success, short-term success, and long-term success of networking of Democratic Youth at the statistically significant level of 0.01. Additionally, there were two factors affecting overall success and short-term success: policy and strategy factors and relationship factors. There were three

factors affecting long-term success: policy and strategy factors, relationship factors, and cooperation factors with a statistically significant level of 0.05.

Keywords: Success of Networking; Democratic youth; The Secretariat of The House Of Representatives

บทนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถือได้ว่าเป็นหนึ่งในหน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2475 อันเป็นวันเดียวกับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งแรก (จรุ พันธ์เป็รื่อง, 2547) ซึ่งสำนักงานฯ นอกจากจะทำหน้าที่เป็นฝ่ายธุรการของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ยังมีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอีกด้วย โดยหนึ่งในกิจกรรมที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องและยาวนานเป็นระยะเวลากว่าสองทศวรรษ นั่นคือ “กิจกรรมยุวชนประชาธิปไตย” ซึ่งมีผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการฝึกอบรมตั้งแต่ปี 2545 จนถึงปัจจุบัน (ปี 2567) รวมจำนวน 6,216 คน โดยประมาณ (คณะอนุกรรมการจัดทำองค์ความรู้ ประเด็นการพัฒนาที่ 3, 2567) กิจกรรมยุวชนประชาธิปไตยดำเนินการโดยสำนักประชาสัมพันธ์ เป็นการอบรมในรูปแบบค่ายประชาธิปไตยแบบพักค้าง 10 วัน มุ่งเน้นให้องค์ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย ผ่านการถ่ายทอดความรู้ทั้งในภาคทฤษฎี ภาคประสบการณ์ และการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย เยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า ที่มีอายุระหว่าง 15 – 20 ปี ซึ่งยุวชนประชาธิปไตยที่ผ่านการฝึกอบรมในแต่ละปี จะมีบทบาทสำคัญในการขยายผลสร้างเครือข่ายผ่านการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านประชาธิปไตยในโรงเรียนหรือชุมชนของตนเอง เพื่อให้เกิดการขยายผลสร้างเครือข่ายด้านประชาธิปไตยในวงกว้าง ซึ่งสามารถแบ่งการสร้างเครือข่ายออกเป็นภาพกว้างได้สองลักษณะ คือ 1. การสร้างเครือข่ายโดยยุวชนประชาธิปไตยเอง ตัวอย่างเช่น การให้ความรู้ด้านประชาธิปไตยผ่านเสียงตามสายในโรงเรียนและชุมชน การจัดโครงการรณรงค์ให้ความรู้ในการใช้สิทธิเลือกตั้ง 2. สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับคณะกรรมการยุวชนประชาธิปไตย ประจำภูมิภาค จัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตยในแต่ละภูมิภาค อันเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากกิจกรรมยุวชนประชาธิปไตย มีลักษณะเป็นกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในระบอบ

ประชาธิปไตยให้แก่แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่ยุวชนประชาธิปไตยกำลังศึกษาหรือเคยศึกษา โดยมุ่งเน้นในองค์ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมือง รวมถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา

หากพิจารณาจากข้อมูลเชิงสถิติของสำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2566) ที่เก็บรวบรวมข้อมูลยุวชนประชาธิปไตย รุ่นปี 2565 – 2566 พบว่ายุวชนประชาธิปไตย ปี 2565 ที่ผ่านการฝึกอบรมมีจำนวน 156 คน ได้นำความรู้ไปเผยแพร่หรือจัดกิจกรรมขยายผลต่อยอด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 31.41 ของจำนวนที่ผ่านการฝึกอบรมทั้งหมด ในขณะที่ยุวชนประชาธิปไตย ปี 2566 ที่ผ่านการฝึกอบรมมีจำนวน 160 คน ได้นำความรู้ไปเผยแพร่หรือจัดกิจกรรมขยายผลต่อยอด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.13 ของจำนวนที่ผ่านการฝึกอบรมทั้งหมด จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าจำนวนยุวชนประชาธิปไตยที่นำความรู้ไปเผยแพร่หรือจัดกิจกรรมต่อยอดขยายผลอยู่ในระดับต่ำ อันจะส่งผลให้การดำเนินการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ของยุวชนประชาธิปไตยมีแนวโน้มที่ลดลง

จากที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตย ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายดังกล่าว ซึ่งจะเป็ข้อมูลประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย ตลอดจนแนวทางสนับสนุนและพัฒนาเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตยให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการแสวงหาความรู้โดยอาศัยความรู้เชิงประจักษ์ มีจุดประสงค์เพื่อบรรยายลักษณะ ทำนาย

ความสัมพันธ์ หรืออธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของปรากฏการณ์ที่ได้ทำการศึกษา โดยอาศัยกรอบแนวคิดทฤษฎีเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย (จริยา เสถบุตร, 2537) นอกจากนี้ การวิจัยเชิงปริมาณยังมีข้อดี คือ ข้อมูลที่นำเสนอมีความกระชับและมีความตรงไปตรงมาตามผลของการวิเคราะห์ข้อมูล (สุมิตร สุวรรณ, ม.ป.ป.)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ยุวชนประชาธิปไตยรุ่นปี 2565 – 2567 รวมจำนวน 476 คน โดยกำหนดขนาดและกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 217 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตย และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

จัดทำหนังสือเสนอต่อเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อขอเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นเก็บแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งรวบรวมได้ทั้งสิ้น 229 ชุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 สรุปผลการเปรียบเทียบความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายยุวชนฯ ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตัวแปรต้น	ความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตย					
	ภาพรวมความสำเร็จ		ความสำเร็จระยะสั้น		ความสำเร็จระยะยาว	
เพศ	0.037*	✓	0.032*	✓	0.068	
อายุ	0.015*	✓	0.063		0.013*	✓
ระดับการศึกษา	0.079		0.394		0.024*	✓
ภูมิภาค	0.492		0.331		0.845	
รุ่นปีที่ฝึกอบรม	0.017*	✓	0.187		0.002*	✓

หมายเหตุ: ✓ หมายถึง เป็นไปตามสมมติฐาน | * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายชุมชนประชาธิปไตย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ชุมชนประชาธิปไตยที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และรุ่นปีที่มีลักษณะแตกต่างกัน มีภาพรวมความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายแตกต่างกัน ทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า เพศมีความแตกต่างกัน 1 คู่ คือ เพศชายกับไม่ระบุเพศ ต่อมา อายุ มีความแตกต่างกัน 1 คู่ คือ อายุระหว่าง 16 – 18 ปี กับ 19 – 22 ปี และรุ่นปีที่มีลักษณะแตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่ (1) รุ่นปี 2565 กับรุ่นปี 2567 และ (2) รุ่นปี 2566 กับรุ่นปี 2567 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาจากความสำเร็จระยะสั้นและระยะยาว พบว่า ความสำเร็จระยะสั้น มีเพียงปัจจัยเดียวนั้นคือ เพศที่แตกต่างกันมีความสำเร็จระยะสั้นในการสร้างเครือข่ายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความแตกต่างกัน 1 คู่ คือ เพศชายกับเพศหญิง

ความสำเร็จระยะยาว พบว่า อายุ ระดับการศึกษา และรุ่นปีที่มีลักษณะแตกต่างกัน มีความสำเร็จระยะยาวในการสร้างเครือข่ายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า อายุ มีความแตกต่างกัน 1 คู่ คือ อายุระหว่าง 16 – 18 ปี กับ 19 – 22 ปี ต่อมา ระดับการศึกษา มีความแตกต่างกัน 1 คู่ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ากับระดับปริญญาตรี และรุ่นปีที่มีลักษณะแตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่ (1) รุ่นปี 2565 กับรุ่นปี 2567 และ (2) รุ่นปี 2566 กับรุ่นปี 2567

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายชุมชนฯ

ปัจจัย	ความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายชุมชนประชาธิปไตย					
	ภาพรวมความสำเร็จ		ความสำเร็จระยะสั้น		ความสำเร็จระยะยาว	
ด้านความร่วมมือ	0.000*	✓	0.000*	✓	0.000*	✓
ด้านการบริหารจัดการ	0.000*	✓	0.000*	✓	0.000*	✓
ด้านระบบสารสนเทศ	0.000*	✓	0.000*	✓	0.000*	✓
ด้านภาวะผู้นำ	0.000*	✓	0.000*	✓	0.000*	✓
ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์	0.000*	✓	0.000*	✓	0.000*	✓
ด้านการสร้างความสัมพันธ์	0.000*	✓	0.000*	✓	0.000*	✓

หมายเหตุ: ✓ หมายถึง เป็นไปตามสมมติฐาน | * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 เป็นการสรุปผลที่ได้จากการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการสร้าง

เครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาพรวมความสำเร็จในระดับสูง (ค่า r 0.50 – 0.69) ได้แก่ ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ ($r=0.593$) และด้านการสร้างความสัมพันธ์ ($r=0.579$) และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาพรวมความสำเร็จในระดับปานกลาง (ค่า r 0.30 – 0.49) ได้แก่ ด้านความร่วมมือ ($r=0.480$) ด้านการบริหารจัดการ ($r=0.496$) ด้านระบบสารสนเทศ ($r=0.483$) ด้านภาวะผู้นำ ($r=0.472$) และเมื่อพิจารณาแบ่งเป็นความสำเร็จระยะสั้นและระยะยาว พบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จระยะสั้นในระดับปานกลาง (ค่า r 0.30 – 0.49) ได้แก่ ด้านความร่วมมือ ($r=0.320$) ด้านการบริหารจัดการ ($r=0.388$) ด้านระบบสารสนเทศ ($r=0.370$) ด้านภาวะผู้นำ ($r=0.331$) ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ ($r=0.464$) และด้านการสร้างความสัมพันธ์ ($r=0.454$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ส่วนความสำเร็จระยะยาว พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จระยะยาวในระดับสูง (ค่า r 0.50 – 0.69) ได้แก่ ด้านความร่วมมือ ($r=0.542$) ด้านภาวะผู้นำ ($r=0.517$) ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ ($r=0.595$) และด้านการสร้างความสัมพันธ์ ($r=0.581$) และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จระยะยาวในระดับปานกลาง (ค่า r 0.30 – 0.49) ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ($r=0.498$) และด้านระบบสารสนเทศ ($r=0.494$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายเยาวชน

ปัจจัย	ความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย					
	ภาพรวมความสำเร็จ		ความสำเร็จระยะสั้น		ความสำเร็จระยะยาว	
ด้านความร่วมมือ	0.173		0.804		0.004*	✓
ด้านการบริหารจัดการ	0.753		0.845		0.397	
ด้านระบบสารสนเทศ	0.632		0.748		0.615	
ด้านภาวะผู้นำ	0.538		0.802		0.137	
ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์	0.000*	✓	0.002*	✓	0.000*	✓
ด้านการสร้างความสัมพันธ์	0.002*	✓	0.006*	✓	0.018*	✓

หมายเหตุ: ✓ หมายถึง เป็นไปตามสมมติฐาน | * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 เป็นการสรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาพรวมความสำเร็จ มีทั้งหมด 2 ปัจจัย ได้แก่ ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ ($B=0.370$) และด้านการสร้าง

ความสัมพันธ์ ($B=.286$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้ดังนี้ Y (ภาพรวมความสำเร็จ) = $0.334 + 0.370$ (ปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์) + 0.286 (ปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จระยะสั้น มีทั้งหมด 2 ปัจจัย ได้แก่ ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ ($B=.363$) และด้านการสร้างความสัมพันธ์ ($B=.342$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้ดังนี้ Y_1 (ความสำเร็จระยะสั้น) = $1.042 + 0.363$ (ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์) + 0.342 (ด้านการสร้างความสัมพันธ์)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จระยะยาว มีทั้งหมด 3 ปัจจัย ได้แก่ ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ ($B=.377$) ด้านความร่วมมือ ($B=.303$) และด้านการสร้างความสัมพันธ์ ($B=.231$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้ดังนี้ Y_2 (ความสำเร็จระยะยาว) = $-0.374 + 0.377$ (ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์) + 0.303 (ด้านความร่วมมือ) + 0.231 (ด้านการสร้างความสัมพันธ์)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายชุมชนประชาธิปไตย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สามารถอภิปรายแบ่งตามความสำเร็จระยะสั้นและระยะยาว ได้ดังนี้ ความสำเร็จระยะสั้น มีเพียงปัจจัยเดียวนั่นคือ เพศที่แตกต่างกันมีความสำเร็จระยะสั้นแตกต่างกัน โดยเพศชายมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับเพศหญิง สอดคล้องกับผลการวิจัยของพิสิฐชัย รักเกียรติ อ่อนสิงห์ (2556) เรื่อง บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย พบว่า เยาวชนประชาธิปไตยที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตยแตกต่างกัน ส่วนความสำเร็จระยะยาว พบว่า รุ่นปีที่ฝึกอบรม อายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความสำเร็จระยะยาวแตกต่างกัน ปัจจัยความแตกต่างของรุ่นปีที่ฝึกอบรม ทำให้ความสำเร็จระยะยาวแตกต่างกัน โดยเยาวชนประชาธิปไตย รุ่นปี 2567 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับรุ่นปี 2565 และรุ่นปี 2566 เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าเยาวชนประชาธิปไตย รุ่นปี 2567 ซึ่งเป็นรุ่นปีล่าสุด มีมุมมองต่อความสำเร็จระยะยาวในระดับที่สูงกว่าเยาวชนประชาธิปไตยรุ่นปีก่อนหน้า โดยผลการวิจัยสอดคล้องกับความแตกต่างของอายุ ซึ่งเยาวชน

ประชาธิปไตยที่มีอายุระหว่าง 16 – 18 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและมีความแตกต่างมากกว่า ยวชนประชาธิปไตยที่มีอายุระหว่าง 19 – 22 ปี จึงอาจกล่าวได้ว่าเมื่อระยะเวลาผ่านไปความสำเร็จระยะยาวอาจลดลงแปรผันไปตามอายุและรุ่นปีที่ฝึกอบรม ซึ่งยังสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) ของสำนักงานฯ ที่ได้วิเคราะห์ว่ายุวชนประชาธิปไตยส่วนหนึ่งมีความถนัดในการเข้ามามีส่วนร่วมกับสำนักงานฯ ลดลงตามระยะเวลา (สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2566) ปัจจัยถัดมา ความแตกต่างของระดับการศึกษา ทำให้ความสำเร็จระยะยาวแตกต่างกัน โดยยุวชนประชาธิปไตยที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับระดับปริญญาตรี เนื่องจากทั้งสองกลุ่มมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสราทตธา เล่งไพบูลย์ และสุนันทา ศรีศิริ (2567) เรื่อง ปัจจัยความสัมพันธ์ของคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ ที่มีผลต่อความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกลุ่มเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าชั้นปีอื่น เนื่องจากมหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมที่หลากหลายตามความสนใจของตนเอง ทำให้ได้พบกับกิจกรรมใหม่ ๆ ที่มีความแตกต่างกับเมื่อตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษา

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายยุวชนประชาธิปไตยสามารถจำแนกตามความสำเร็จระยะสั้นและระยะยาว ได้ดังนี้ ความสำเร็จระยะสั้น พบว่าทั้งปัจจัยด้านความร่วมมือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านระบบสารสนเทศ ด้านภาวะผู้นำ ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ และด้านการสร้างความสัมพันธ์ ต่างมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จระยะสั้นในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ และด้านการสร้างความสัมพันธ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าด้านอื่น ดังนั้นจึงขอแบ่งการอภิปรายออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่หนึ่ง กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จระยะสั้นอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยกว่าด้านอื่น ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความร่วมมือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านระบบสารสนเทศ และด้านภาวะผู้นำ สามารถอภิปรายได้ดังนี้ สำนักงานฯ ได้มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดสรรงบประมาณให้กับยุวชนประชาธิปไตยที่ร่วมจัดกิจกรรมได้รับค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน รวมถึงเปิดโอกาสให้ยุวชนประชาธิปไตยเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการโครงการอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในปัจจุบันได้มีช่องทางการสื่อสารที่ทันสมัยเพื่อเผยแพร่ข่าวสารและ

ประสานงานระหว่างสำนักงานฯ และเยาวชนประชาธิปไตยด้วยตนเอง ตัวอย่างเช่น เพลก เพชบุรีกุลยุวชนประชาธิปไตย รัฐสภา และเพลกเพชบุรีกุลยุวชนฯ ประจำภูมิภาค กลุ่มโอเพนแซท เป็นต้น นอกจากนี้ เยาวชนประชาธิปไตยยังถือได้ว่าเป็นบุคคลที่มีภาวะความเป็นผู้นำในระดับสูง มีองค์ความรู้ สามารถเข้ามาเป็นกลไกขับเคลื่อนขยายผลผ่านกิจกรรมสร้างเครือข่ายและกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกับสำนักงานฯ กลุ่มที่สอง กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จระยะสั้นอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าด้านอื่น ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ และด้านการสร้างความสัมพันธ์ แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสำเร็จระยะสั้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ที่พบว่าทั้งสองปัจจัยต่างส่งผลต่อความสำเร็จระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญ รายละเอียดในส่วนนี้จะขออภิปรายในลำดับถัดไป ต่อมา ความสำเร็จระยะยาว พบว่า ทั้งปัจจัยด้านความร่วมมือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านระบบสารสนเทศ ด้านภาวะผู้นำ ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ และด้านการสร้างความสัมพันธ์ ต่างมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จระยะยาว อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่ามีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ระดับสูง และระดับสูงที่ส่งผลต่อความสำเร็จระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น จึงขอแบ่งการอภิปรายออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่หนึ่ง กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จระยะยาวอยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ และด้านระบบสารสนเทศ สามารถอภิปรายได้ดังนี้ หนึ่งในบทบาทสำคัญของสำนักงานฯ ในการบริหารจัดการกิจกรรมยุวชนประชาธิปไตย นั่นคือบทบาทในการเป็นศูนย์กลางเสริมสร้างความรู้ให้กับยุวชนประชาธิปไตยที่เข้าร่วมฝึกอบรม รวมถึงเชื่อมโยงและขับเคลื่อนให้เครือข่ายยุวชนประชาธิปไตยได้นำความรู้ไปต่อยอดขยายผลด้านประชาธิปไตยได้อย่างเข้มแข็งทั่วประเทศ ทั้งนี้ สำนักงานฯ ยังได้มีความพยายามในการปรับปรุงฐานข้อมูลของยุวชนประชาธิปไตยให้ทันสมัย และพัฒนาระบบติดตามประเมินผลการสร้างเครือข่ายด้วยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ยุวชนประชาธิปไตยสามารถรายงานผลการจัดกิจกรรมต่อยอดขยายผลของตนเองได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ กลุ่มที่สอง กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จระยะยาวอยู่ในระดับสูง มีเพียง ด้านเดียวคือ ด้านภาวะผู้นำ สามารถอภิปรายได้ดังนี้ จากที่ได้กล่าวไปข้างต้น จะเห็นได้ว่ายุวชนประชาธิปไตยเป็นบุคคลที่มีภาวะความเป็นผู้นำในระดับสูง อันเนื่องมาจากผู้ที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมยุวชนประชาธิปไตยล้วนมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้มีเครือข่ายทั้งในระดับสถานศึกษาจนถึงระดับประเทศ ดังนั้น หลังจากจบการฝึกอบรมจึงมีความพร้อมทั้งด้านองค์ความรู้และ

มีภาวะความเป็นผู้นำ ส่งผลให้สามารถไปจัดกิจกรรมต่อยอดขยายผลได้ด้วยตนเอง รวมถึงสามารถพัฒนาเครือข่ายของตนเองให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนได้ กลุ่มที่สาม กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จระยะยาวอยู่ในระดับสูง แต่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าด้านอื่น ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความร่วมมือ ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ และด้านการสร้างความสัมพันธ์ แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสำเร็จระยะยาว อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ที่พบว่าทั้งสามปัจจัยต่างส่งผลต่อความสำเร็จระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญ รายละเอียดในส่วนนี้จะขออภิปรายในลำดับถัดไป

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายชุมชนประชาธิปไตย สามารถจำแนกตามความสำเร็จระยะสั้นและระยะยาว ได้ดังนี้ ความสำเร็จระยะสั้น พบว่ามี 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จระยะสั้นในการสร้างเครือข่าย ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ และปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์ ปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จระยะสั้นมากที่สุด อันเนื่องมาจากการดำเนินการต่าง ๆ ของสำนักประชาสัมพันธ์ ย่อมต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานฯ ในภาพรวม โดยยึดโยงกับแผนปฏิบัติการของสำนักงานฯ รวมถึงหลักการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) หมวด 3 ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการสร้าง รักษา และพัฒนาความยั่งยืนให้กับกลุ่มเครือข่าย (สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2566) ปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์ ในการจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายที่จัดขึ้นโดยสำนักประชาสัมพันธ์ ชุมชนประชาธิปไตยต้องมีความสัมพันธ์ในด้านการทำงานอย่างใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ เนื่องจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นความร่วมมือกัน ระหว่างสำนักประชาสัมพันธ์และคณะกรรมการชุมชนประชาธิปไตย ประจำภูมิภาค ซึ่งทั้งสองภาคส่วนจะต้องทำงานสอดรับกันเพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ความสำเร็จระยะยาว พบว่ามี 3 ปัจจัย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จระยะยาวในการสร้างเครือข่าย ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ ปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์ และปัจจัยด้านความร่วมมือ ปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อความสำเร็จระยะยาวมากที่สุดเช่นเดียวกับความสำเร็จระยะสั้น โดยภาพรวมของนโยบายสำนักงานฯ ได้ให้ความสำคัญกับการนำองค์ความรู้ที่ได้รับหลังจากการฝึกอบรมไปจัดกิจกรรมขยายผลต่อยอดของชุมชนประชาธิปไตย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าหากเปลี่ยนผู้บริหาร แนวนโยบายของสำนักงานฯ ก็อาจย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของณรงค์ศักดิ์

เพชรเรืองสุด (2559) ที่ชี้ว่าการเปลี่ยนแปลงของนโยบายที่แปรผันไปตามผู้บริหาร ได้ส่งผลให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง ซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาสำหรับการพัฒนาเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตย ปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์และส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จระยะยาว ในการจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายที่จัดขึ้นโดยสำนักประชาสัมพันธ์ ร่วมกับคณะกรรมการเยาวชนประชาธิปไตย ในแต่ละภูมิภาค ที่ได้ดำเนินงานตามแผนที่ได้วางไว้อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีนั้น เป็นผลมาจากการที่เยาวชนประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ในด้านการทำงานอย่างใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ สอดคล้องกับงานของสุดา มงคลสิทธิ์ (2562) ที่ได้เสนอว่าการที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่าย ควรจะมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ซึ่งสมาชิกเครือข่ายยังมีปฏิสัมพันธ์กันมากเท่าใด ก็จะส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงและความผูกพันระหว่างกันมากขึ้นเท่านั้น ปัจจัยด้านความร่วมมือ เป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จระยะยาว อันเนื่องมาจาก การที่เยาวชนประชาธิปไตยจะสามารถนำองค์ความรู้ไปเผยแพร่ หรือจัดกิจกรรมต่อยอดขยายผลได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือว่าเป็นความสำเร็จระยะยาวในการสร้างเครือข่ายได้นั้น เยาวชนประชาธิปไตยจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากสำนักงานฯ นอกจากนี้ การที่จะขยายผลเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยให้มีความเข้มแข็ง เยาวชนประชาธิปไตยยังต้องอาศัยการแสวงหาความร่วมมือ รวมถึงระดมทรัพยากรจากกลุ่มบุคคล สถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อมาสนับสนุนการสร้างเครือข่ายให้ยั่งยืนและสามารถพึ่งพาตนเองได้ อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือที่กล่าวไปข้างต้นจะเกิดขึ้นไม่ได้เลยถ้าหากปราศจากปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ และปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์ ซึ่งทั้งสองปัจจัยถือว่าเป็นฐานให้กับปัจจัยด้านความร่วมมือในการส่งผ่านไปยังความสำเร็จระยะยาวซึ่งเป็นตัวแปรตาม โดยสาเหตุที่เป็นเช่นนี้อันเนื่องมาจาก ความร่วมมือนี้เกิดขึ้นโดยอาศัยนโยบายและยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ สอดคล้องกับงานของช่อผกา กิจเจริญทรัพย์ (2562) ที่เสนอว่าสำนักงานฯ มีบทบาทเป็นผู้บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยให้บรรลุเป้าหมาย โดยสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้จากนโยบายของผู้บริหาร และด้วยบทบาทของสำนักงานฯ ในฐานะศูนย์กลางการเชื่อมโยง (Hub) กับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวช่วยให้เยาวชนประชาธิปไตยสามารถแสวงหาความร่วมมือจากสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานอื่น เพื่อมาสนับสนุนการขยายผลสร้างเครือข่าย แต่ถึงกระนั้น เยาวชนประชาธิปไตยก็ต้องสร้างความสัมพันธ์ โดยการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับภาคีเครือข่ายอื่นอย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับต้องรักษาความสัมพันธ์ในด้านการทำงานอย่างใกล้ชิดกับ

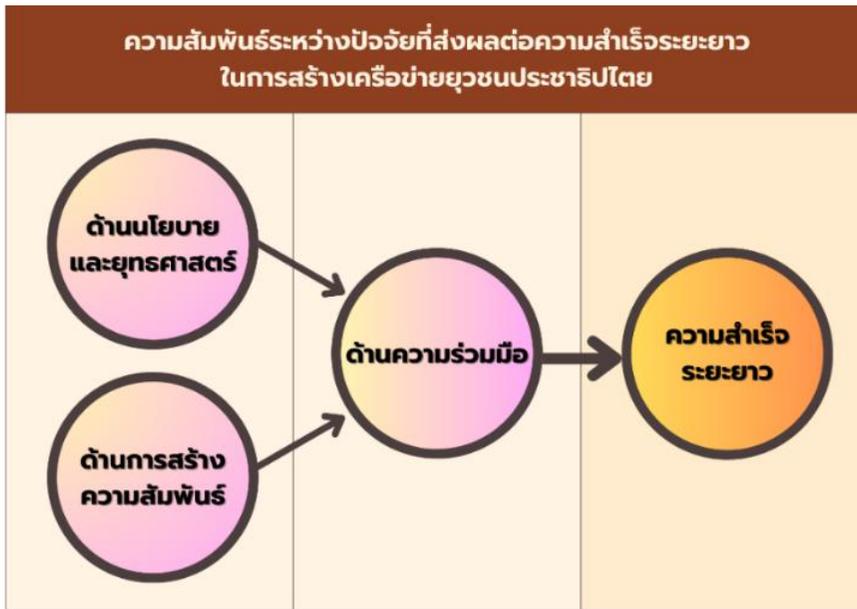
เจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ เนื่องจาก กรณีที่เกิดอุปสรรคในการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่จะมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อให้ชุมชนประชาธิปไตยสามารถขยายผลได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จระยะยาวในการสร้างเครือข่ายในที่สุด สอดคล้องกับชัชวาลย์ สิงหาทอง (2561) ที่เสนอว่าการมีที่ปรึกษาคอยแนะนำและให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดอุปสรรคจะช่วยให้เครือข่ายสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างเข้มแข็ง

องค์ความรู้จากการวิจัย

1. กิจกรรมยูชนประชาธิปไตยถือว่าเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเป็น Strategy Based Activity กล่าวคือ เป็นกิจกรรมที่จัดตั้งขึ้นและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ได้มีการกำหนดไว้ล่วงหน้าตั้งแต่เริ่มก่อตั้งโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดทำโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ในปัจจุบัน ที่ต้องดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ โดยทุกหน่วยงานที่จัดทำโครงการจะต้องยึดองค์ประกอบและปัจจัยที่ปรากฏใน “ห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย” (Final Value Chain Thailand) เป็นแนวทางประกอบการจัดทำโครงการเพื่อให้สามารถตอบสนองเป้าหมายแผนแม่บทย่อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า การดำเนินกิจกรรมในลักษณะดังกล่าวมักมุ่งเน้นไปที่ตัวผลผลิต (Outputs) อันถือว่าการดำเนินงานในระยะสั้น ซึ่งยังขาดการวัดและประเมินผลลัพธ์ระยะยาวที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม (Outcomes) ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความต่อเนื่องยั่งยืน อาจต้องพิจารณานำแนวคิดการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results-Based Management) มาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์และผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมในภาพรวม ทั้งในด้านของผลผลิตระยะสั้น (Outputs) ผลลัพธ์ระยะยาว (Outcomes) และความคุ้มค่าของเงิน (Value for money) โดยอาศัยการประเมินผลการดำเนินงานด้วยตัวชี้วัด เพื่อให้กิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

2. ปัจจัยด้านความร่วมมือ ถือเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จระยะยาวในการสร้างเครือข่าย ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความร่วมมือเป็นตัวแปรสอดแทรก กล่าวคือ ปัจจัยด้านความร่วมมือเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จระยะยาวในการสร้างเครือข่าย โดยที่ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จระยะสั้น เหมือนกับปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์และปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าความสำเร็จระยะยาวจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย ถ้าหาก

ปราศจากปัจจัยทั้งสองข้างต้นประกอบกับปัจจัยด้านความร่วมมือที่เป็นตัวแปรสอดแทรก แต่ในขณะเดียวกันปัจจัยด้านความร่วมมือโดยลำพังเพียงปัจจัยเดียวก็ไม่อาจส่งผลให้เกิดความสำเร็จระยะยาวได้เช่นเดียวกัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งในข้อค้นพบสำคัญของงานวิจัยนี้

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จระยะยาวในการสร้างเครือข่าย เมื่อพิจารณาจากภาพที่ 1 ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ และปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์ กับความสำเร็จระยะยาวในการสร้างเครือข่ายชุมชนประชาธิปไตย ได้แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามเกิดจากอิทธิพลของตัวแปรต้นส่งผ่านตัวแปรสอดแทรกไปยังตัวแปรตามนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ควรกำหนดนโยบายให้ทุกหน่วยงานของสำนักงานฯ มีบทบาทบูรณาการร่วมกับสำนักประชาสัมพันธ์ในการสนับสนุนการขยายผลสร้างเครือข่ายของชุมชนประชาธิปไตยอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ควรนำแนวคิดการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results-Based Management) มาปรับใช้ในการวัดและ

ประเมินผลความสำเร็จของการสร้างเครือข่ายของเยาวชนประชาธิปไตย โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ (Outcomes) ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้ง กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของการสร้างเครือข่าย

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลของเยาวชนประชาธิปไตยให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน และจัดสรรงบประมาณเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับเยาวชนประชาธิปไตยที่ได้ไปต่อยอดขยายผลสร้างเครือข่ายด้วยตนเอง พร้อมทั้งผลักดันให้เกิดความร่วมมือระหว่างเยาวชนประชาธิปไตยกับสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในการขยายผลสร้างเครือข่ายอย่างจริงจัง โดยจัดให้มีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เยาวชนประชาธิปไตยได้ปฏิสัมพันธ์หรือทำงานร่วมกับกลุ่มบุคคลที่มาจากภาคีเครือข่ายอื่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ขอบเขตการศึกษาในครั้งนี้นำมาศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนประชาธิปไตยระหว่างรุ่นปี 2565 – 2567 ผู้วิจัยเห็นว่าในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนประชาธิปไตยในรุ่นปีก่อนหน้าเพิ่มเติม ประกอบกับการวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรใช้วิธีศึกษาแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผ่านการสัมภาษณ์เยาวชนประชาธิปไตยและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกที่ชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะอนุกรรมการจัดทำองค์ความรู้ ประเด็นการพัฒนาที่ 3. (2567). *องค์ความรู้ ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคพลเมืองในกระบวนการนิติบัญญัติ เรื่อง การสร้างเครือข่ายภาคพลเมืองให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพื่อสนับสนุนงานนิติบัญญัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- จริยา เสถบุตตร. (2537). การวิจัยเชิงปริมาณ. *สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 13, 61-69.
- จเร พันธุ์เปรื่อง. (2547). สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อดีต - ปัจจุบัน. *รัฐสภาสาร*, 52(6), 68-123.

- ข้อผูก กิจเจริญทรัพย์. (2562). ข้อเสนอแนวคิดในการปรับปรุงหรือพัฒนางาน เรื่อง เครื่องมือการพัฒนาเครือข่ายประชาธิปไตย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ชัชวาลย์ สิงหาทอง. (2561). รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 1(3), 1-12.
- ณรงค์ศักดิ์ เพชรเรืองสุด. (2559). การศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายเยาวชนประชาธิปไตยสู่การเป็นเครือข่ายของรัฐสภาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ สืบค้น 17 กรกฎาคม 2567, จาก <https://dl.parliament.go.th/handle/20.500.13072/560925>
- พิสิฐชัย รักเกียรติ อ่อนสิงห์. (2556). บทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการส่งเสริมการพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนประชาธิปไตย (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สราทตรา เล่งไพบูลย์ และสุนันทา ศรีศิริ. (2567). ปัจจัยความสัมพันธ์ของคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ ที่มีผลต่อความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกลุ่มเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง. *วารสารศิลปการจัดการ*, 8(3), 466-489.
- สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2566). รายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ 1.1 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล กิจกรรมเยาวชนประชาธิปไตยฯ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- สุดา มงคลสิทธิ์. (2562). กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนจังหวัดชลบุรี. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์*, 6(10), 5844-5859.
- สุมิตร สุวรรณ. (ม.ป.ป.). ความแตกต่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ. สืบค้น 31 มีนาคม 2568, จาก http://www.rlc.nrct.go.th/ewt_dl.php?nid=899
- เอมอร จังศิริพรกรณ์. (2550). การวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.